

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Tržaška cesta 19, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 39
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

Številka: 410-9/2024/49

Ljubljana, 1. 8. 2024

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Uvrstitev projekta »2430-24-0006 – Čezmejni inteligentni prometni sistemi v veljavni Načrt razvojnih programov 2024–2027 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi petega odstavka 31. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24) je Vlada Republike Slovenije dne ..... sprejela naslednji

SKLEP:

V veljavni Načrt razvojnih programov 2024–2027 se, skladno s podatki iz priložene tabele, uvrsti projekt 2430-24-0006 Čezmejni inteligentni prometni sistemi.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za finance

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Alenka Bratušek, ministrica
- Monika Pintar Mesarič, generalna direktorica
- dr. Matej Vovk, vodja sektorja

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

5. Kratek povzetek gradiva:

Evropski koridor X4ITS združuje javne organe, mesta, prevoznike v javnem prometu, železniško oskrbovalno industrijo, cestne uprave in ponudnike prometnih informacijskih storitev iz vzhodne in srednje Evrope (AT, CZ, HR, HU, RO, SI). Kot nadaljevanje prejšnjega koridorja CROCODYL, bo projekt nadaljeval delo z ohranjanjem dosežkov in odpiranjem novih pomembnih področij delovanja. Države članice EU si skupaj prizadevajo za izboljšanje čezmejnega prometa in prevoza z izvajanjem časovno ter vsebinsko usklajenih aplikacij ITS (inteligentni prometni sistemi) v cestnem omrežju na teh območjih ter izvajanjem primerov uporabe C-ITS (kooperativni prometni sistemi) na podlagi specifikacij platforme C-Roads na mestnih območjih, povezanih s cestnim omrežjem. Izvajanje projekta bo osredotočeno na izboljšanje možnosti zbiranja, obdelave in dostopa do podatkov, kar vključuje namestitev opreme, nadgradnjo procesov in vzpostavitev povezav z nacionalnimi točkami dostopa do prometnih podatkov, zlasti kar zadeva povezave s sekundarnim cestnim omrežjem ter (multimodalnimi in/ali mestnimi) vozlišči. Čezmejni intelligentni prometni sistemi bo obravnaval in prikazal prispevek upravljavcev avtocest k splošni perspektivi multimodalne mobilnosti. Projekt bo neposredno prispeval k izvajaju Direktive o ITS (2010/40/EU) in dopolnjujočih delegiranih uredb, še posebej Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/1926 v zvezi z zagotavljanjem multimodalnih potovalnih informacijskih storitev po vsej EU.

Sodelovanje med X4ITS in NAPCORE bo poleg DATEX II usmerjeno tudi v vzpostavljanje dostopov do statičnih prometnih podatkov in podatkov o javnem potniškem prometu ter njihovo integracijo. Za zagotovitev razpoložljivosti podatkov bo na glavnih cestnih odsekih vzdolž koridorja X4ITS vzpostavljena dodatna infrastruktura za zbiranje podatkov, ki so pomembni za varnost v cestnem prometu, informacijske storitve za parkiranje tovornjakov, multimodalne informacijske storitve za potnike in prometne informacijske storitve v realnem času po vsej EU za zbiranje podatkov, potrebnih za zaznavanje prometnih dogodkov ali npr. vremenskih pogojev. Za zagotovitev dostopa do podatkov bodo države članice in partnerji X4ITS skupaj z NAPCORE še naprej vzpostavljali usklajene nacionalne dostopne točke. Nacionalni profili DATEX II bodo ocenjeni in usklajeni v skladu z ustreznimi delegiranimi uredbami.

Ministrstvo za infrastrukturo bo v okviru projekta nadgradilo Nacionalni dinamični prometni model, ki je v upravljanju notranje organizacijske enote Nacionalni center za upravljanje prometa (NCUP). Dinamični simulacijski prometni model zagotavlja informacije o prometnih tokovih v realnem času in predstavlja orodje za napovedovanje prometnih obremenitev ter upravljanje prometa. Na osnovi simulacije dejanskega stanja prometnih razmer (število vozil, hitrost prometnega toka) dinamični simulacijski prometni model predlaga optimalne potovalne poti v primeru vseh omejitev in upravljalca opozarja na nastanek zastojev na prometnem omrežju.

Dinamičnem simulacijski modelu bodo dodane naslednje funkcionalnosti: avtomatiziran vnos načrtovanih in izrednih dogodkov na prometnem omrežju, srednjeročna simulacija prometnih razmer, orodje za simulacijo velikih dogodkov, orodje za napoved delovanja javnega potniškega prometa, vmesnik za uvoz dinamičnih prometnih podatkov, avtomatiziran vnos podatkov o vremenskih razmerah, čezmejna povezava z dinamičnim simulacijskim prometnim modelom Madžarske, orodje za izračunavanje multimodalnega usmerjanja prometa, avtomatiziran vnos podatkov o semaforskih ciklih v pomembnejših semaforiziranih križiščih, avtomatiziran vnos prometne signalizacije.

CILJI projekta Čezmejni intelligentni prometni sistemi so:

- ohranjanje uspešnega sodelovanja strokovnjakov na področju C-ITS (kooperativni intelligentni prometni sistemi) in ITS (intelligentni prometni sistemi);
- izmenjava ter razprava o metodah spremljanja in vrednotenja projektov izvajanja C-ITS in ITS;
- izboljšati skupno razumevanje nadaljnjega razvoja v zvezi z digitalizacijo sistema mobilnosti ter s tem povezanimi orodji in storitvami;
- zagotoviti povratno zanko s platformo NAPCORE (koordinacija nacionalnih točk dostopa do prometnih podatkov) glede izvajanja njegovih priporočil za nadgradnjo in izboljšanje nacionalnih točk dostopa do prometnih podatkov;

Vrednost projekta v celoti znaša 64,8 mio EUR, Ministrstvu za infrastrukturo pa je dodeljenih 1.068.750,00 EUR oz. 1.273.955,00 EUR z DDV-jem.

Obdobje upravičenosti stroškov je do 28.2.2027

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za infrastrukturo	2430-17-0003 Upravljanje prometne politike	221076 - Vseevropsko omrežje - IPE 21-27 - EU	14.000,00 EUR	
Ministrstvo za infrastrukturo	2430-17-0003 Upravljanje prometne politike	221077 - Vseevropsko omrežje - IPE 21-27 - slovenska udeležba	17.960,00 EUR	
SKUPAJ			31.960,00 EUR	
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

Sredstva za navedeni projekt so zagotovljena na Evidenčnem projektu 2430-17-0003 Upravljanje prometne politike.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	DA/NE
- pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

Vsebina gradiva se v ničemer ne nanaša na naloge in pristojnosti občin ter njihovih združenj.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
Gradiva za uvrščanje projektov v veljavni Načrt razvojnih programov se ne objavljajo na spletnih straneh ministrstva.	

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
--	-------

mag. Alenka Bratušek
MINISTRICA

Priloge:

- Priloga 1: Informacija o projektu
- Priloga 2: Obrazec 3

1. Informacija o projektu

Splošni cilj

Koridor X4ITS (ang. "Cross for ITS"; ITS – inteligenčni prometni sistemi) je projekt sodelovanja med javnimi organi, mesti, operaterji javnega prevoza, železniško oskrbovalno industrijo, cestnimi upravami in ponudniki storitev prometnih informacij, ki je nadaljevanje prejšnjih faz projekta CROCOCILE. Države članice EU iz vzhodno- in srednjeevropske regije sodelujejo pri izboljšanju čezmejnega prometa in prevoza z izvajanjem usklajenih in sinhroniziranih aplikacij ITS na cestnem omrežju na visoki ravni na teh območjih ter izvajanjem primerov uporabe C-ITS na podlagi specifikacij evropske platforme C-Roads na mestnih območjih, povezanih s cestnim omrežjem na visoki ravni. Prejšnje faze projekta CROCOCILE so dokazale svoj pomen pri izboljšanju postopkov, izmenjavi podatkov in čezmejnih storitev za končne uporabnike, povezanih z osrednjim omrežjem TEN-T. Projekt X4ITS bo nadaljeval delo in ohranil dosežke, odprl pa bo tudi pomembna nova področja delovanja.

V primerjavi s prejšnjimi projekti CROCOCILE bo pri projektu Čezmejni inteligenčni prometni sistemi (X4ITS) večji poudarek na povezavah s sekundarnim cestnim omrežjem in (multimodalnimi in/ali mestnimi) vozlišči ter na širitevi na Romunijo, kot dodatno koridorsko državo. V evropskih urbanih območjih živita več kot dve tretini prebivalstva EU, zato imajo urbane politike velik čezmejni pomen in pomembnost za trajnostno preoblikovanje sektorja mobilnosti, da bi do leta 2050 izpolnili ambicije EU glede podnebne neutralnosti. Zato naj bi spremljajoče izvajanje in uporaba C-ITS (kooperativni inteligenčni prometni sistemi) dodatno povečala varnost, učinkovitost in predvideno trajnost. To ustrezja splošnemu področju uporabe (X4ITS) kot pristopa, ki temelji na koridorjih, ki se bo in se mora osredotočiti tudi na vstopne in izstopne točke zadevne prometne infrastrukture na koridorju.

Na podlagi dosežkov prejšnjih projektov koridorja CROCOCILE bo uporabljen zaporedni pristop v smislu usklajevanja (pregled in obnovitev sporazumov in načrtov za upravljanje prometa), harmonizacije (skupno profiliranje DATEX II in uskladitev nacionalnih točk dostopa), vključevanja (povezave z mestnimi območji) in razširjanja med končnimi uporabniki (izboljšane storitve in informacijski kanali).

Države članice in partnerji projekta Čezmejni inteligenčni prometni sistemi (X4ITS) smo se zavezali, da bomo dali prometne podatke na voljo, saj je čezmejni dostop do podatkov na celotnem koridorju glavni rezultat projekta. Na podlagi sporazumov o izmenjavi podatkov, ki jih sklenejo različne države članice, upravitelji in zasebni partnerji, bodo obstoječe storitve obveščanja potnikov obogatene z informacijami o sosednjih omrežjih vzdolž omrežja koridorja X4ITS, po potrebi pa bodo vzpostavljene tudi nove storitve.

Splošni opis in kontekst

Usklajeni prometni tokovi imajo velik vpliv na gospodarski razvoj, socialno vključenost in varstvo okolja, zato je projekt oz platforma Čezmejni inteligenčni prometni sistemi (X4ITS) zvezan k prevzemanju odgovornosti in prispevanju k oprijemljivim izboljšavam.

Izvajanje bo osredotočeno na boljše možnosti zbiranja, obdelave in dostopa do podatkov, kar vključuje namestitev opreme za spremljanje, nadgradnjo procesov in tudi vzpostavitev povezav z nacionalnimi dostopnimi točkami (NAP; slovenska nacionalna točka dostopa do prometnih podatkov: <https://www.nap.si/sl>), tudi kar zadeva povezave s sekundarnimi cestnimi omrežji in vozlišči. Projekt bo obravnaval in prikazal prispevek upravljavcev avtocest k splošni perspektivi multimodalne mobilnosti. Direktiva o ITS (2010/40/EU) je imela pomembno vlogo v vsaki fazi projekta CROCOCILE in jo bo imela še naprej z vključitvijo Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/1926 v zvezi z zagotavljanjem multimodalnih potovalnih informacijskih storitev po vsej EU ter z izdajo Delegirane uredbe (EU) 2022/670. Projekt bo neposredno prispeval k izvajaju delegiranih uredb v zvezi s prednostnimi ukrepi, na ta način bo projekt Čezmejni inteligenčni prometni sistemi nadgradil in nadaljeval dosežke prejšnjih projektov koridorja CROCOCILE.

Na podlagi smernic EU za uvajanje platform ITS in sodelovanja s podskupino NAPCORE (Nacionalna organizacija za koordinacijo dostopnih točk za Evropo) za DATEX II bo X4ITS osredotočen na nadaljevanje izvajanja vozlišč DATEX II za razpoložljivost in izmenjavo podatkov, kot je navedeno v ustreznih delegiranih uredbah. Sodelovanje med X4ITS in NAPCORE bo poleg DATEX II usmerjeno tudi v dostop do formatov za statične podatke in podatke o javnem prometu (npr. TN-ITS, NeTEx itd.) in njihovo integracijo. Za zagotovitev razpoložljivosti podatkov bo na glavnih cestnih odsekih vzdolž koridorja X4ITS vzpostavljena dodatna infrastruktura za zbiranje podatkov, ki so pomembni za varnost v cestnem prometu, informacijske storitve za parkiranje tovornjakov, multimodalne informacijske storitve za potnike in prometne informacijske storitve v realnem času po vsej EU za zbiranje podatkov, potrebnih za odkrivanje dogodkov ali ugotavljanje pogojev. Za zagotovitev dostopa do podatkov bodo države članice in partnerji X4ITS skupaj z NAPCORE še naprej

vzpostavljeni usklajene nacionalne dostopne točke. Nacionalni profili DATEX II bodo ocenjeni in usklajeni v skladu z ustreznimi delegiranimi uredbami.

Poleg tega bo z dodatno uvedbo C-ITS (kooperativni intelligentni prometni sistemi) podprta usklajena specifikacija evropske platforme C-Roads, kar bo še dodatno prispevalo k razvoju interoperabilnih storitev C-ITS po vsej Evropi. Ker sta »Vizija nič« in »Zeleni dogovor« politični prednostni nalogi v Evropi in širše, bi morali C-ITS prispevati k predvidenemu izboljšanju varnosti v cestnem prometu, hkrati pa omogočiti učinkovitejši prometni tok, kar bi sčasoma privedlo do zmanjšanja emisij in pomagalo doseči cilje varstva podnebja v prihodnosti. Zato bo sodelovanje z evropsko platformo C-Roads ključnega pomena za prihodnje izvajanje.

Koridor X4ITS je sestavljen iz petih dejavnosti/delovnih paketov (ter enega za upravljanje projekta in vprašanja razširjanja). Vse dejavnosti so v skupnem interesu ter imajo visoko prednost za vsako državo članico in partnerja X4ITS. Dejavnosti se izvajajo na nacionalni in/ali evropski ravni in vedno prispevajo k cilju, da se evropskim potnikom na koridorjih jedrnega omrežja TEN-T nemoteno pomaga, dokler ne dosežejo končnega cilja. Vse izvedbe je treba obravnavati v okviru te evropske razsežnosti, ki prispeva k interoperabilnim čezmejnim storitvam. V navedene dejavnosti je vključenih več akterjev, od katerih je večina neposredno povezana s cestnim prometom in prometnimi telematskimi aplikacijami.

Koridor X4ITS je namenjen izmenjavi natančnih in zanesljivih podatkov najboljše razpoložljive kakovosti med cestnimi, železniškimi in javnimi prevozniki ter njihovimi dobavitelji, zasebnimi zainteresiranimi strankami in upravami (mestnimi in podeželskimi), zlasti za izboljšanje varnosti v cestnem prometu, učinkovitosti in razogljicanja prometa s pomočjo nadgrajenih in usklajenih storitev. Za zagotavljanje storitev končnim uporabnikom bodo konsolidirani načrti za upravljanje prometa na čezmejni ravni predstavljeni še eno pomembno podlago na koridorju, kjer sta potreba po večji varnosti in izboljšanem pretoku prometa ključnega pomena. Nadaljnje delo v okviru projekta bo temeljilo na uspešni zgodbi o digitalizaciji izmenjave TMP (ang. »Traffic Management Plan«) med AT-SI-IT-HU-HR in razvoju informacijskih sistemov za potnike (<https://tmp.dars.si/tmp/app/default>). Te dejavnosti se bodo razširile z vključitvijo drugih držav, tj. Romunije in Češke, ter vključevanjem dodatnih podatkov.

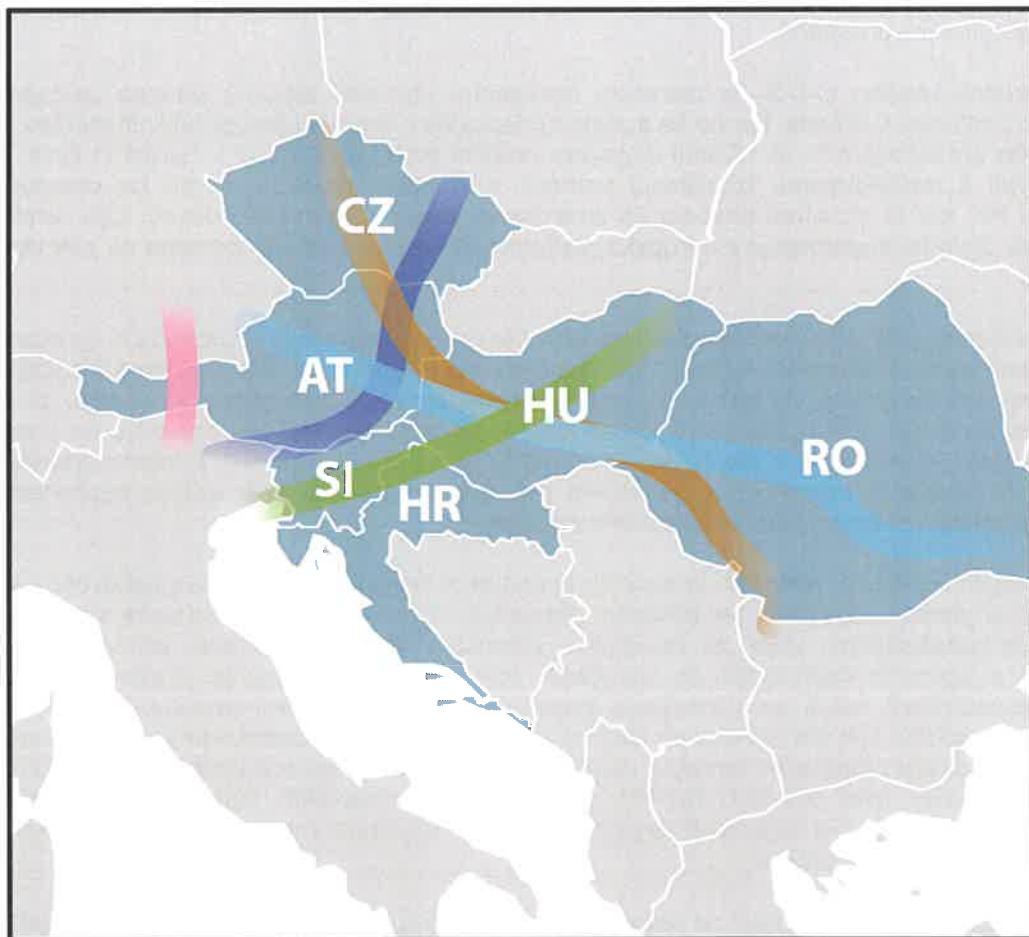
Dostop do podatkov se bo izboljšal in uskladil na ravni koridorja (in širše) z izvajanjem priporočil iz projekta NAPCORE za nadaljnjo uskladitev nacionalnih točk dostopa (NAP) ter s pripravo NAP za novo delegirano uredbo (EU) 2022/670. Dodatna perspektiva je, da se bo osredotočenost na koridorje razširila prek zgolj prometne infrastrukture na visoki ravni in bo vključevala povezave z urbanimi območji, sekundarnim cestnim omrežjem in multimodalnimi vozlišči.

Lokacija

Koridor X4ITS se nahaja na vzhodno- in srednjeevropskem območju, zato zagotavlja usklajeno upravljanje in nadzor prometa ter visokokakovostne storitve obveščanja potnikov na najpomembnejših cestnih koridorjih v razširjeni Evropi.

X4ITS vključuje elemente cestnega omrežja šestih različnih držav z različnimi značilnostmi omrežja. Koridor X4ITS vključuje pet koridorjev osrednjega omrežja TEN-T:

- Češka - Avstrija - Slovenija: Baltsko-jadranski (temno modra barva) - Češka - Avstrija - Slovenija
- Ren-Donava (svetlo modri) - Avstrija - Madžarska - Romunija
- vzhodni/vzhodni-sredozemski (rjav) - Češka - Avstrija - Madžarska - Romunija
- Sredozemlje (zelena) - Slovenija - Hrvaška - Madžarska
- Skandinavsko-sredozemska (rožnata) - nemška meja (Bavarska) - Avstrija

Slika 1: Lokacija koridorjev projekta X4ITS.

Utemeljitev

Glavni cilj strategije trajnostne in pametne mobilnosti je razogličenje in posodobitev sistema mobilnosti. Hkrati je treba izboljšati varnost z zmanjšanjem števila nesreč, da bi do leta 2050 dosegli cilj EU "Vizija nič". Projekt Čezmejni inteligentni prometni sistemi sprejema ta iziv z zagotavljanjem storitev ITS, povezanih z varnostjo, in storitev C-ITS, hkrati pa ocenjuje učinek storitev.

Promet na glavnih koridorskih poteh ima velik potencial za bistveno izboljšanje učinkovitosti, pretočnosti in razogličenja. Vendar pa se s tem pojavljajo tveganja za motnje, bodisi redne (npr. praznični prometni zastoji) bodisi izjemne (predpisi v povezavi, kot je bil naprimer COVID-19).

V zadnjih letih so se pojavile dodatne nevšečnosti zaradi daljših čezmejnih čakalnih dob, kar je eno od tveganj za potnike na delo in voznike tovornjakov, ki morajo redno - pogosto večkrat na dan - prečkati meje. Izboljšanje informacij o čezmejnih čakalnih dobah, ki se voznikom zagotavljajo kot storitev za končne uporabnike, je obetavna rešitev, ki jo bo zagotovil sistem X4ITS.

Kar zadeva sezonskih (turističnih) potovanj, se poleti še vedno veliko potnikov iz severnega dela Evrope odpravlja na morje na Hrvaško in v Slovenijo. Za usklajevanje množičnega prometa je potrebno tesno sodelovanje med vsemi zadevnimi upravljavci cest. Prvi načrti upravljanja prometa za poletno sezono so bili dogovorjeni že v prejšnjih fazah projekta CROCOTILE med Italijo, Hrvaško, Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo. Vendar je pomembno, da se to sodelovanje nadaljuje in da se oblikujejo dodatni čezmejni načrti upravljanja prometa za obvladovanje prometa v poletnem obdobju. Od takrat je bil osrednji element razvoj, testiranje in izvajanje skupne aplikacije (<https://tmp.dars.si/tmp/app/default>) za čezmejno obdelavo TMP. Vsak od upravljavcev cest ima dostop prek API, ki ga je mogoče vključiti v sisteme za upravljanje prometa, značilne za posameznega upravljavca (tudi ločeno in kot aplikacijo v peskovniku, ki ne deluje v živo). V prvem koraku so bile obravnavane le najpomembnejše informacije - in sicer usklajevanje mednarodnih preusmeritev zaradi izrednih dogodkov -, s čimer se je začelo s skupnim imenovalcem in se od tam naprej poglabljalo v podrobnosti. Začetne dejavnosti so vključevale natančno opredelitev odgovornosti pri uporabi aplikacije v zvezi s pretokom

podatkov in shemo izmenjave podatkov za vsak center za upravljanje prometa (TMC) glede na prostorski in omrežni vpliv.

V praksi prejšnjih aktivnih načrtov TMP se je izkazalo, da je dobro usklajevanje med upravljavci in centri za nadzor in vodenje prometa (TMC – ang. »Traffic Management Centre«) znatno zmanjšalo težave v avtocestnem omrežju. Aktiviranje TMP poleti s preusmeritvijo prometa (ali dela prometa) z ene poti na drugo je tako povečalo zmogljivost prometa. V preteklosti so bile dejavnosti vključenih ministrstev, policije in upravljavcev pogosto usmerjene v hitro vzpostavitev pretočnosti prometa po nesrečah. Pri tem je šlo zgolj za odpravljanje simptomov, ne pa tudi za ustrezno reševanje bistva problema, ki je bilo pomanjkanje čezmejnega usklajevanja ter ustreznega dostopa do podatkov in informacij. Ker se promet ne konča na organizacijskih mejah, je še toliko bolj pomembno, da se tu vzpostavijo povezave s sosednjimi mestnimi območji. Ob priznavanju prizadevanj prejšnjih koridorskih projektov CROCODYLE je še vedno prisotna potreba po nadaljnjem razvoju skupnih pobud, ki segajo prek meja in avtocest, da bi vključili dogodke in informacije v realnem času, ki bi lahko enako dosegle voznike, potnike na delo ali turiste.

Najbolj pereča vprašanja so stalno usklajevanje in harmonizacija na tehnični in organizacijski ravni v skladu z evropsko zakonodajo. Na ta način lahko operaterji in ponudniki storitev izkoristijo boljši dostop do podatkov in končnim uporabnikom ponudijo najboljše možne storitve. Ker so različne zainteresirane strani (javni/zasebni upravljavci avtocest, javni organi, mesta, druga infrastruktura) odgovorne za svoje infrastrukturne segmente, je treba posebno pozornost nameniti obravnavi in usklajevanju povezave med koridorji višjih ravni in sosednjo infrastrukturo (mestna območja, sekundarno cestno omrežje, multimodalna vozlišča itd.).

Druga vprašanja vključujejo usklajeno izvajanje direktive o ITS in njenih dopolnilnih delegiranih uredb. Medtem ko so osnovna načela določena kot obvezne določbe, so tehnične in organizacijske podrobnosti pogosto nejasne in odvisne od pristopov posameznih držav članic. Za zagotovitev skupne evropske strategije in strategije, ki temelji na koridorjih, je ključnega pomena uskladiti teme, kot so nacionalne točke dostopa, profili DATEX II ter prometne informacije in upravljanje na čezmejni ravni. Ta pristop je bil v preteklosti uspešen v prejšnjih fazah projekta CROCODYLE in se bo nadaljeval za trajnostne in dolgoročne koristi koridorjev. To bo potekalo zlasti v tesnem sodelovanju z NAPCORE v zvezi z usklajenim dostopom do podatkov in Evropsko Platformo C-Roads v zvezi z usklajenim zagotavljanjem storitev.

X4ITS kot odgovor

Iz takšnih situacij je mogoče izpeljati različne vidike, ki jih je vsekakor treba vključiti v razmišljanje o rešitvah. Zlasti v Srednji Evropi, kjer se nahaja več manjših držav (večina od njih ima različne jezike), sta čezmejno prometno sodelovanje in izmenjava informacij resnično nujna. To se začne s premagovanjem organizacijskih ovir, nadaljuje z izmenjavo podatkov in informacij na podlagi skupnih standardov in protokolov ter na koncu pripelje do visokokakovostnih informacijskih storitev za končne uporabnike.

S tem pristopom se projekt predstavlja kot primerna in dobro strukturirana rešitev. Poseben poudarek bo na informacijskih storitvah, povezanih z varnostjo in prometnih informacijah v realnem času, ter multimodalnih informacijskih storitvah in povezavah z vozlišči, ki temeljijo na izmenjavi podatkov v realnem času med sosednjimi operaterji. Partnerji projekta so močno zavezani pristopu, ki temelji na koridorjih in usklajevanju, ki je potrebno za zagotavljanje dolgoročne ustreznosti in visoke kakovosti.

Sodelovanje je pomembno za iskanje skupnih rešitev, zato se bo v okviru projekta Čezmejni inteligentni prometni sistemi nadaljevalo in še okreplilo. Poudarek bo na sodelovanju med koridorji, z drugimi koridorskimi projektimi (npr. MERIDIAN in MATIS) ter na sodelovanju z drugimi projektimi, kot sta NAPCORE in Evropska Platforma C-Roads. Ocenjevanje je posebno področje sodelovanja med koridorji ITS, saj je nedavna preteklost pokazala, da so še vedno potrebne zanesljive metode za ocenjevanje koristi glede varnosti v cestnem prometu, učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov. Zato bo projekt na podlagi priporočil za vrednotenje, ki sta jih pripravila EU ITS in Evropska Platforma C-Roads, zbral merila za vrednotenje ter priporočil skupno in usklajeno metodo za oceno učinka. Ob upoštevanju ključnih ciljev strategije pametne in trajnostne mobilnosti bo ta skupni postopek vrednotenja presegel rezultate prejšnjih faz projekta CROCODYLE, saj bo poudaril vpliv sistema X4ITS na okolje in varnost ter njegov prispevek k viziji trajnostnega, pametnega in prožnega evropskega prometnega sistema.

Posebni cilji

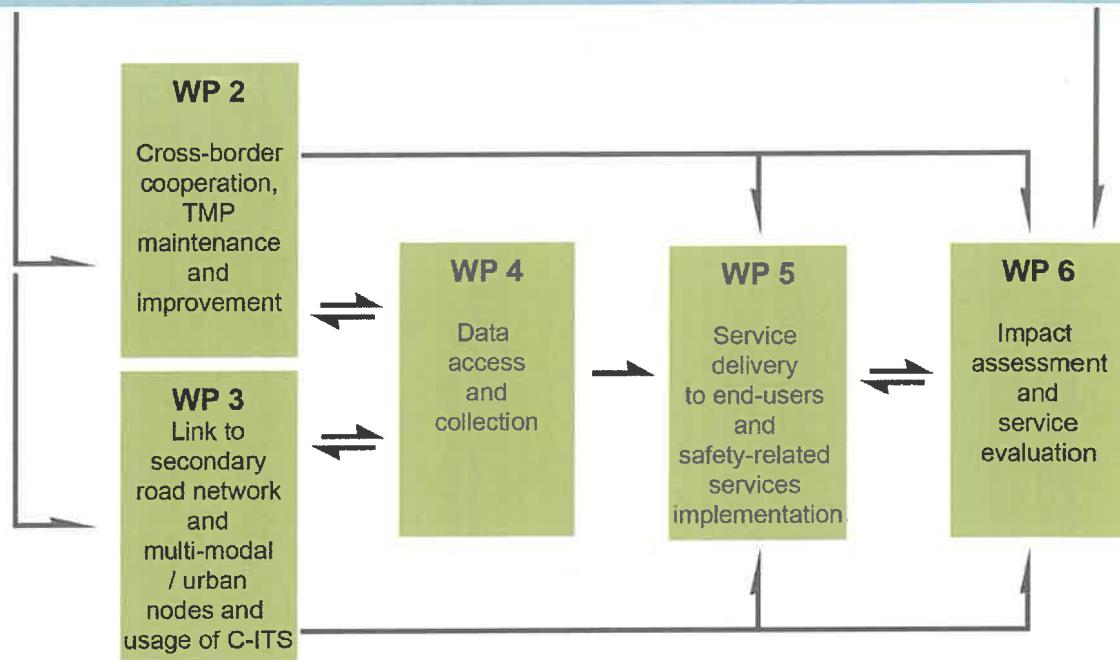
Z izmenjavo podatkov prek sistema DATEX II med upravljavci cest in zainteresiranimi stranmi iz različnih držav, v skladu z določbami delegiranih uredb, so partnerji projekta 100-odstotno zavezani ciljem Direktive o ITS. Uvedba koridorjev X4ITS bo državam članicam in partnerjem pomagala pri usklajenem izvajanjiju in hkrati prispevala k ciljem politike Evropske komisije tudi po zaključku projekta. Poleg tega se partnerji X4ITS

zavezujejo, da bodo zagotovili podatke za ocenjevanje, potrebne za analizo uspešnosti in prispevka k ciljem zadevne prometne politike, ki so varnost, učinkovitost in okoljska trajnost.

- **Okrepljeno sodelovanje med koridorskimi projekti:** Povezovanje z drugimi koridorskimi projekti in evropskimi pobudami (MERIDIAN, MATIS, NAPCORE, evropska platforma C-Roads) za izmenjavo in črpanje izkušenj (WP1, WP2)
- **Sodelovanje med državami, načini prevoza in ravnimi omrežja:** Ustvarjanje tehničnih in organizacijskih povezav z infrastrukturo, povezano z osrednjimi koridorji, ter odpravljanje vrzeli do mestnih območij, javnega in multimodalnega prometa (WP1, WP2, WP3)
- **Izmenjava načrtov za upravljanje prometa:** Izboljšanje učinkovitosti prometnih tokov in zmanjšanje zastojev z izvajanjem usklajenih čezmejnih strategij upravljanja in nadzora prometa (npr. čezmejni načrti upravljanja prometa) (WP2)
- **Povezovanje prometnih vozlišč:** Z vključitvijo drugih vrst prometa (npr. povezava z železniškimi postajami), mestnih območij (multimodalne povezave) in sekundarnega cestnega omrežja je mogoče v skladu z evropsko zakonodajo in perspektivami oblikovati povezave z drugimi vrstami prometa (WP3)
- **Uporaba C-ITS:** Zlasti pri zagotavljanju storitev s povezavami s sekundarnimi cestnimi omrežji in mestnimi območji je uporaba C-ITS obetavna za prenos informacij, usmerjenih k uporabniku, da se poveča varnost, učinkovitost in multimodalna mobilnost (WP3).
- **Izvajanje vozlišč DATEX II:** X4ITS bo nadaljeval delo na izvajaju vozlišč DATEX II za razpoložljivost in izmenjavo podatkov, kot je navedeno v delegiranih uredbah. Izvajanje infrastrukture (npr. vozlišča DATEX II) in procesov (npr. skupno profiliranje, minimalni parametri kakovosti, izmenjava podatkov) v skladu s potrebami, opredeljenimi v delegiranih uredbah, ki dopolnjujejo direktivo o ITS, da se oblikuje podlaga za uvajanje storitev (WP4)
- **Izvajanje in nadgradnja infrastrukture ITS:** Izvajanje infrastrukture in postopkov za zagotavljanje dostopnosti, izmenjave, ponovne uporabe in posodabljanja cestnih in prometnih podatkov za zagotavljanje prometno-informacijskih storitev v skladu z delegiranimi uredbami o prednostnih ukrepih a) b), c) in e) (WP3, WP4, WP5)
- **Nadgradnja nacionalnih točk dostopa:** Zagotavljanje dostopa do podatkov. Partnerji bodo nadgradili nacionalne dostopovne točke v skladu z navedenimi delegiranimi uredbami in pri tem upoštevali priporočila NAPCORE ter nove zahteve zaradi novih ali revidiranih delegiranih uredb (npr. 2022/670, 2017/1926) (WP4)
- **Čezmejne informacijske storitve:** Poudarek na končnih uporabnikih, nadaljevanje prizadevanj za izboljšanje storitev (spletne storitve, aplikacije ...) na podlagi prejšnjih prizadevanj in rešitev CROCOTILE. Poudarek bo tudi na izboljšanju poti do dejanskih končnih uporabnikov, da bi jim zagotovili dragocene informacije visoke kakovosti (WP5)
- **Storitve povezane z varnostjo v prometu:** Izvajanje storitev za obveščanje uporabnikov o prometnih informacijah, pomembnih za varnost, z izvajanjem čezmejnih aplikacij ITS za potnike. To bo prispevalo k zmanjšanju števila nesreč, smrtnih žrtev in poškodovanih (WP5).
- **Ocena učinka in vrednotenje:** Podpirati pripravo skupnega medkoridorskega postopka za metode in merila za ocenjevanje storitev C-ITS in ITS na podlagi priporočil platforme EU za ITS in evropske ceste C (WP1). Ocenjena bo kakovost čezmejnih storitev sodelovanja in izmerjen njihov splošni učinek kot prispevek k podnebnim ciljem evropskega zelenega dogovora in Vizije nič (WP6).

Vsa uvedba storitev ITS na projektu X4ITS bo v skladu z delegiranimi uredbami, ki dopolnjujejo direktivo ITS, in izvajanje storitev C-ITS s specifikacijami C-Roads.

WP 1 Project management, communication and cross-corridor cooperation

Slika 2: Delovni proces projekta X4ITS.

Pričakovani izidi in rezultati

Da bi se odzvali na potrebo po kvantitativnih kazalnikih napredka v projektu in omogočili spremljanje napredka glede na opredeljene cilje, je projekt razvil kazalnike implementacije storitev v zvezi z vsako od dejavnosti, ki bodo predmet implementacije.

Kazalnike implementacije lahko opišemo kot odgovore na operativne cilje, kot je "pokrivanje čim več km cest TEN-T z ustrezno opremo za spremljanje". Takšni cilji so opredeljeni kot pričakovani rezultat uvajanja storitev in jih je mogoče obravnavati kot odgovore na cilje projekta, opredeljene v prejšnjih oddelkih.

Spremljanje projekta se bo izvajalo s tremi ukrepi:

- Spremljanje uvajanja prek kazalnikov uvajanja
- ocenjevanje uvajanja s kazalniki ravni storitev in s tem povezanimi zemljevidi
- analiza vpliva projekta na tri glavne cilje politike (varnost v cestnem prometu, učinkovitost, zmanjšanje vpliva na okolje)

Vrednost projekta v celoti znaša 64,8 mio EUR, Ministrstvu za infrastrukturo pa je dodeljenih 1.068.750 EUR oz 1.273.955,00 EUR z DDV-jem.

STROŠKI PROJEKTA PO AKTIVNOSTIH	Neto vrednost	DDV	Skupna vrednost
Stroški dela	113.000,00 €	- €	113.000,00 €
Stroški zunanjih izvajalcev	932.750,00 €	205.205,00 €	1.137.955,00 €
Stroški službenih poti	23.000,00 €	- €	23.000,00 €
SKUPAJ			1.273.955,00 €

Obdobje upravičenosti stroškov je do 28.2.2027.

Priloga 2: Obrazec 3

POVZETEK PROJEKTA (po vsejavnem planu) - Nov projekt/učrep

Štira v NRP:	2430-24-0005 / 1 (Nov projekt/učrep)	Element v NRP:	Projekta: Ne Program: 2430 - MINISTERSTVO ZA INFRASTRUKTURU Skrbna projekta: 2411-11-S008 - Upravljanje prometne politike Nadzor podprogram: 130601 - Upravljanje prometne politike Tip: 2127NatPol - EU 21-27 Centralizirani in drugi programi EU
Naziv:	Cezmnejni inteligentni prometni sistemi	Številka projekta:	
Dolg naziv:	Srednjeveško čezmnejno sodelovanje za ITS	Proekt (ent. projekti):	
Nadzor / Inovator:	2430 - MINISTERSTVO ZA INFRASTRUKTURU	Označitev:	
Vodja:	dr. Matej Vovk	Družna pomocič:	
Vrata:	INV - Druge investicije	Stopnja:	
Stanje:	V pripravi	Izvajanje:	
Celotni projekt:	Ostrednjeslovenska statistična regija 100%	Meno in celj:	
Territorialne enote:	Ugoden	Opis stvari ter predvideni napredki:	
Očakujti vpliv:	Ozvezdeč	<p>Projekti Čezmnejnih intelligentnih transport Systemi (ITS- Intelligent transport System), bo osredotočen na nadaljevanje vzpostavljanja in razvoja dosedanjih vozil ŠE DATEX II za razpoložljivost in izmenjivo prometnih podatkov, kot je navedeno v ustreznih delegiranih uredbah, ki dopoljujejo Direktivo ITS 2010/40/EU. Sodelovanje med področji X4ITS in NAPCORE po poleg DATEX II usmerjeno tudi v vzpostavljanje dostopov do statičnih prometnih podatkov in podatkov o javnem potniškem prometu (npr. TN/ITS, NetEX itd.) ter njihovo integracijo. Za zagotovitev razpoložljivosti podatkov bo na glavnih cestnih odsekih vzdolž koridorja X4ITS vzpostavljena dodatna infrastruktura za zbiranje podatkov, potrebnih za parkiranje tovornjakov, multimodalne informacijske storitve za potnike in prometne informacijske storitve v realnem času za zbiranje dodalnih podatkov, potrebnih za začinjanje prometnih dogodkov ali npr. vremenskih pogojev. Za zagotovitev dostopa do podatkov bodo države članice in partnerji X4ITS skupaj z NAPCORE že naprej vzpostavljati usklajene nacionalne dostopne točke. Naslednji profili DATEX II bodo ocenjeni in usklajeni v skladu z ustrezanimi delegiranimi uredbami. Poleg tega bo z dodatnim uvajanjem sistemov C-ITS, kar bo še dodatno prispevalo k razvoju drugih storitev C-ITS po vsej Evropi. Ker sta "Vizija nE" in "Zeleni dogovor" politični prednosti načrtov v Evropi in širše, bi morali C-ITS prispeti k predvidenemu izboljšanju varnosti v cestnem prometu, hkrati pa omogočiti učinkovitejši prometni tok, kar bi s časom privelo do zmanjšanja emisij in pomagalo dosegiti cilje razvojana okolja podnebla v prihodnosti. Zato bo sodelovanje z evropsko platformo C-Roads ključnega pomena za prihodnje izvajanje. Koridor X4ITS je namenjen izmenjavi natančnih in zanesljivih podatkov najboljše razpoložljive kakovosti med cestinimi, železniškimi in lavnimi prevozniki ter njihovimi dobitnikmi, zasebnimi zainteresiranimi strankami in upravili in posredovalci. Za zagotavljanje storitev kontinuirani (nestinjam in podeželjekim), zlasti za izboljšanje varnosti v cestinem prometu, povečanje učinkovitosti in usklajenih storitev. Za zagotavljanje storitev kontinuirani uporabnikom bodo konsolidirani načrti za upravljanje prometa na čezmnejni ravni predstavljeni že eno pomembno podlago na koridoru, kjer sta potreba po večji varnosti in izboljšanem preteklu prometa ključnega pomena. Glavni cilj projekta Čezmnejni intelligentni prometni sistemi oz. (X4ITS) bo nadgradnja dosedanja sistema s pametnimi prometnimi sistemih, ki temeljijo na uspešni zagodbi o digitalizaciji izmenjave mednarodnih prometnih načrtov (TMF - Traffic management plan) med AT-SI-IT-HU-HR in razvoju informacijskih sistemov za potnike (https://tmp.dars.si/tmp/app/default). Prav tako je cilj projekta sodelovanje na področju C-ITS (kooperativni prometni sistemi), izboljšati skupno razumevanje nadaljnega razvoja v zvezi z digitalizacijo sistema mobilnosti ter s tem povezanimi orodji. In storitvami ter zagotoviti povratno zanko s platformo NAPCORE (koordinacija nacionalnih točk dostopa do prometnih podatkov) glede izvajanja njegovih prirorocil za nadgradnjo in izboljšanje nacionalnih točk dostopa do prometnih podatkov. Te dejavnosti se bodo razširile v vključljivo drugih držav, tj. Romuniji in Češke, ter vključevanjem še dodatnih drugih prometnih podatkov.</p>	

Obrazec 3: Načrt razvojnih programov

Dogodek	Opis	Datum	Opis	Opis	Opis
Potrditev DIP / Zač. fin.: 16.10.2023	101122492-22EU-TG-X4ITS	Začetek izvedbe:			
Potrditev PIZ: 16.10.2023	101122492-22EU-TG-X4ITS	Uporabno dovoljenje:			

Oznake: DPS-06-73/R, Vir: HERA.GOV.SI, 08.07.2024 16:40:37, Uporabnik: U000003313, OZ: 21-24, 2411-2418, 243, 2430, 2434, 25, 3211

Stran 1 od 3

Dogodek	Datum	Oznaka	Dopadek	Datum	Ocenka	
					Konec finančiranja:	30.04.2027
Gradbeno dovoljenje:						
Inhodženje vrednost	Spajanje vrednost	Vrijeme trudnoč				
64.796.791,00	0,00	64.796.741,00				
0,00%	100,00%	0,00				
EZDATNI						
					Plan 2025	Plan po 2027
					30.299.560,00	6.191.861,00
DANAHITA FINANCIERANJA						
					Plan 2025	Plan po 2027
					30.299.560,00	6.191.861,00
VRI FINANCIERANJA						
					Plan 2024	Plan 2024
					Finančeno 2024	Finančeno 2024
					0,00	0,00
					5.581.960,00	22.713.360,00
					31.960,00	713.360,00
					299.560,00	229.075,00
TIP PP: 003 - EU/21-27 Centar za zdravstveni in drugi program EU						
					0,00	0,00
					14.000,00	297.500,00
					297.500,00	128.000,00
PP: 221076 - Vesnropsko omrežje - IF-E 21-27 - EU						
					0,00	0,00
					0,00	0,00
					24.500,00	25.000,00
K4: 4003 - Sredstva za delovno uspešnost						
					0,00	0,00
					2.445,00	0,00
K4: 4010 - Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje						
					0,00	0,00
					270,00	0,00
K4: 4011 - Prispevek za zdravstveno zavarovanje						
					0,00	0,00
					225,00	0,00
K4: 4012 - Prispevek za zaposlovanje						
					0,00	0,00
					30,00	0,00
K4: 4013 - Prispevek za starševsko varstvo						
					0,00	0,00
					0,00	0,00
K4: 4020 - Pisarniški in splošni material in storitve						
					0,00	0,00
					4.000,00	0,00
K4: 4024 - Stroški službenih potovanj						
					0,00	0,00
					2.000,00	0,00
K4: 4029 - Drugi operativni odhodki						
					0,00	0,00
					1.000,00	0,00
Izvedlj. pro.,proj.dokum.,načizor,invest.inženiring						
					0,00	0,00
					17.960,00	415.860,00
TIP PP: 013 - EU/21-27 Centar za zdravstveni in drugi program EU - izvedlj.						
					0,00	0,00
					17.960,00	415.860,00
PP: 221077 - Vesnropsko omrežje - IF-E 21-27 - skorajzna učinkovina						
					0,00	0,00
					24.500,00	25.000,00
K4: 4000 - Platči in dodatki						
					0,00	0,00
					2.445,00	0,00
K4: 4003 - Sredstva za delovno uspešnost						
					0,00	0,00
					270,00	0,00
K4: 4010 - Prispevek za pokojninsko zavarovanje						
					0,00	0,00
					225,00	0,00
K4: 4011 - Prispevek za zaposlovanje						
					0,00	0,00
					30,00	0,00
K4: 4012 - Prispevek za starševsko varstvo						
					0,00	0,00
					4.000,00	0,00
K4: 4013 - Pisarniški in splošni material in storitve						
					0,00	0,00
					2.000,00	0,00
K4: 4024 - Stroški službenih potovanj						
					0,00	0,00
					2.000,00	0,00
K4: 4029 - Drugi operativni odhodki						
					0,00	0,00
					10.960,00	387.360,00
Izvedlj. pro.,proj.dokum.,načizor,invest.inženiring						
					0,00	0,00
					389.000,00	2.000.000,00
MESTNA OBČINA LJUBLJANA						
					0,00	0,00
					350.000,00	3.000.000,00
DARS D.D.						
					0,00	0,00
					5.000.000,00	20.000.000,00
TUJI PARTNERJI						
					0,00	0,00
					20.000.000,00	4.609.661,00

VARI FINANCIARIA	DODAJENA FINANCIARIA					Plan po 2027
	Financirano pred 2024	Financirano 2024	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	
VARI GRUPA J	0,00	0,00	5.551.950,00	23.713.360,00	30.299.500,00	5.191.861,00
Ustiklicenost:	NEUSKLJAJEN (0 dni)	Skladnost:		Veličina plan enak realizaciil pred:	2024	
Kontaktna oseba:	Vladi Adriano Horvat	Telefon:	01 478 83 08	E-pošta:	vladi-adriano.horvat@gov.si	
Status vloge:	MBU					
Opozicija						
Projekt se uvršča na podlagi GA 101122492 iz konca leta 2023. Dodeljena sredstva za MZI znašajo 1.068.750,00 EUR, kjer pa mora MZI rubrikli B (Subcontracting) pristeti še 22% DDV, kar znesе dodatnih 205.205,00 EUR. Tako znaša vrednost projekta samo za MZI 1.273.955,00 EUR. Celotna vrednost projekta znaša 64,8 milo EUR, poleg MZI sta se dva slovenska partnerja in sicer MOL ter DARS. Upravljencem stroškov se lahko uveljavlja do 27.2.2027, zaredi izplačila plačil in morebitnih drugih izplačil upravnih stroškov, smo pri projektu, kot datum zaključka navedli 30.4.2027.						